

Fremtidens demokrati?

- har verden brug for et bedre styresystem?

Baggrund

Både verden og vores måde at tænke på ændrer sig, så derfor ville det være mærkeligt, om vi lige netop nu har det eneste rigtige demokratiske system. Naturligvis skal man ikke lave om på noget, der fungerer godt, og måske har demokratiet fra 1848 med diverse opdateringer fungeret godt i mange år.

Men alt er ikke i sin skønneste orden. Biodiversiteten falder, insekterne forsvinder, arter uddør, vil lægger i ovnen til et kaotisk klima for fremtidige generationer, verdens råstoffer svinder, der er sult i en verden med masser af mad, der er meget lidt tillid til de folkevalgte politikere, de politiske partiers medlemstal falder, populismen vokser osv.

Disse tilstande kan der være mange grunde til, men meget af det skyldes de fælles *beslutninger*, vi som samfund har taget og fortsat tager – i Danmark og i andre lande. Derfor er det nok værd at se det beslutningssystem, som bruges af de fleste lande i verden, efter i sømmene. Og dette system er det nationale repræsentative demokrati. Der er en hel del der tyder på, at dette system ikke altid træffes de bedste valg, for nu at sige det pænt. Måske verden brug for et bedre styresystem?

Demokratisk dannelse handler ikke kun om demokratisk kultur i hverdagen og om at køre modellen fra 1848 videre. Det handler ikke kun om at lære eleverne at passe ind i og passe på denne model. Eleverne skal også kunne forholde sig kritisk til den nuværende demokratiform, og de skal kunne være kreative/innovative i forhold til at udvikle bedre og mere tidssvarende demokratiformer, hvis de synes det er nødvendigt. Vi er ikke nået til historiens afslutning hvad angår demokratiet.

Bemærk at forløbet i sin grundform for ikke at blive for langt og tungt kun præsenterer et par relaterede modeller for et fremtidigt demokrati. Forløbet kan godt udvides til at inkludere andre forslag.

Formålet med modulet „Fremtidens Demokrati?“:

Det overordnede mål:

- at gøre eleverne mere opmærksomme på, åbne overfor, kvalificerede til og interesserede i at tænke kritisk og nyt omkring demokratiets fremtid i Danmark og resten af verden.

Tre specifikke mål:

At få eleverne til at overveje:

- om den nuværende demokratimodel er etisk forsvarlig (rimelig, retfærdig).

Kort opslagstekst:

Fremtidens Demokrati? - har verden brug for et bedre styresystem?

Med dette forløb vil vi sammen med eleverne stille spørgsmålstejn ved om den demokratimodel vi har i dag tidssvarende både etisk og i forhold til udfordringerne. Vi vil derefter præsentere et forslag til en opdateret demokratimodel og diskutere om den er mere relevant i forhold til udfordringerne og i etisk forstand. Modulets mål er *”at gøre eleverne mere opmærksomme på, åbne overfor, kvalificerede til og interesserede i at tænke kritisk og nyt omkring demokratiets fremtid i Danmark og resten af verden.”* Forløbet er på én gang 45 min og én gang 90 min. og egner sig til grundskolens udskolingsklasser og gymnasiet. Det kan tilpasses og udvides efter behov.

Mvh. Levende Demokrati Næstved.

- om den nuværende demokratimodel kan løse de enorme udfordringer vi globalt står overfor.
- nogle eksempler på nye demokratimodeller, som gør krav på både at være mere etisk tilfredsstillende og mere effektive i forhold til at kunne løse nogle af de problemer, verden står overfor.

Forudsætninger:

Det forudsættes at eleverne har et godt kendskab til det almindelige repræsentative demokrati i Danmark. Dvs. at det vil være oplagt at bruge vores forløb om Fremtidens Demokrati i forlængelse af et mere generelt forløb om demokrati. Under alle omstændigheder skal forløbet om Fremtidens Demokrati justeres så det passer ind i forløbet i den specifikke klasse.

Tid:

Grundforløbet tager én lektion @ 45 minutter og én @ 90 min. Tidsforbruget skal vurderes sammen med læreren.

Dette grundforløb kan let udbygges til et forløb, som går langt mere i dybden, men som også er mere krævende og tager mere tid. For nogle af de områder der kan uddybes se emnerne A til F beskrevet på side 4 til 7. Dette er nok meste relevant for niveauet over grundskolen såsom gymnasiet. Vi er åbne over for at skræddersy forløb.

Målgruppe:

Grundforløbet egner sig til grundskolens udskolingsklasser og til gymnasiet, men for gymnasiet er det nok rimeligt at fylde lidt mere stof på fra de fem emner i slutningen af teksten.

Forberedelse:

LDN skal orientere læreren nærmere om detaljerne i forløbet herunder de nye demokratimodeller som sættes til debat og læreren skal om nødvendigt bidrage med forbedringer i forløbets pædagogik.

Forløbet skal passes ind i en større sammenhæng. Som det fremgår, er der ikke nogen opstart som fokuserer elevernes opmærksomhed på "demokrati". Derfor skal der forud for forløbet være et demokrati forløb af en eller anden slags.

Det skal beslutes om der skal inddrages noget fra emnerne A til F. Hvis ja skal forløbet justeres.

Detaljerne i og materialerne til undervisningsforløbet er ikke fuldt udviklet. Der skal derfor gå mindst en måned fra vi bliver enige om et forløb og til det afvikles.

Det skal findes tre elever som vil øve sig i at holde taler på vegne af Fremtiden, Menneskeheden og Naturen. Der vil foreligge et skriftligt oplæg som kan bruges, men eleverne kan selv modificere og tilføje så længe pointen ikke forsvinder. Der skal udvikles et passende kostume evt. blot en hat med tekst. Der skal også lave kostume/hat til tre "problembørn": *Verdens ulighed/fattigdom, *Klimakaos og ressourcemangel og *Svindende naturrigdom og artstab og findes elever som vil bære dem. Dette skal være på plads før forløbet begynder.

Forløb (grundforløbet):

Varighed	Emne	Udvidelser Med emnerne A. til F.
3 min	Introduktion af LDN og ressourcepersonen	
1 min	Formålet og forløbet i grove træk	
2 min	Demokratisk intro: Vi kører i en lettere opdateret 1848 model – synes vi den god nok og retfærdig i det 21. århundrede? Kort diskussion.	A. Et samfundshistorisk perspektiv på demokratiformer
3 min	Spørgsmålet om hvad der er ret og rimeligt demokratisk rejses gennem eksempler fra historien: Var det ret og rimeligt at det kun var mænd, som havde stiftet familie der kunne stemme i 1848? At der før 1915 kun var alle mænd – og således ikke kvinder - der kunne stemme? At sorte i USA ikke kunne stemme før 1870? Og var det OK demokratisk set at mændene i Schweiz i 1959 ved demokratisk afstemning besluttede at kvinder <i>ikke</i> skulle have stemmeret? (det antages at vi bliver enige om at alt dette ikke var rimeligt)	B. Et idehistorisk perspektiv på demokratiformer
3 min	På basis af dette uddrager vi princippet eller etikken for hvad der er ret og rimeligt mht. hvem der skal inddrages i de demokratiske beslutningsprocesser. Vi kan – som et minimum - formentlig konkludere „at dem der har noget på spil også skal have noget at skulle have sagt” Ellers er de afmægtig. Dette er demokratiets etiske basis.	
30 min	Vi undersøger herefter hvem <i>der har noget på spil</i> i en verden, der er dybt globalt integreret og ulige og som har en teknologi, der er magtfuld nok til at ødelægge livsbetingelserne for ikke blot fremtidige generationer men også mange andre livsformer end mennesket. På basis af det diskutere r vi det demokratisk rimelige/etiske i at: a. fremtidige generationer <i>skal have noget at skulle have sagt</i> om de beslutninger som vil påvirke dem væsentligt b. mennesker udenfor nationalstaten <i>skal have noget at skulle have sagt</i> i det omfang beslutninger berører dem c. verdens mange livsformer og økosystemer <i>skal have noget at skulle have sagt</i> i forhold til de beslutninger som én art – Homo sapiens – træffer og som kan have væsentlige effekter på dem Diskussionen tager sit afsæt i at tre elever – i passende outfit - oplæser 3 taler – én for hver af ovenstående interessant-grupper: ”Hej jeg taler på vegne af ... Jeg synes det er urimeligt at ...” Dette afrundes med en øvelse hvor vi kan konstatere at tre af de store problemer vi tumler med, netop knytter sig til de tre interessenter, som ikke har noget at skulle have sagt. De ovennævnte tre fortalere for Fremtiden, Verdens befolkninger og Naturen suppleres med 3 problem-repræsentanter ligeledes i passende outfit: 1) Ødelæggelsen af verdens klima og udtømningen af verdens råstoffer 2) Verdens ulighed og fattigdom 3) Tabet af biodiversitet og artsuddøen. Disse seks parres op to og to. Det kan derigennem forhåbentligt konstateres at det der er demokratisk etisk rigtigt også hensigtsmæssigt i forhold til udfordringerne.	
	Disse tre emner hører til mellem aktiviteten ovenfor og nedenfor. C. Overstatslige og ikke-statslige tiltag for at påvirke nationalstatens snæversyn D. Nyere tiltag for at inkludere fremtidige generationer i nationale beslutninger E. Hvorfor ikke en Verdensregering?	

75 min	Ressourcepersonen fra Levende Demokrati Næstved præsenterer (PowerPoint) en demokratimodel i to trin: ○ En model for Danmark som er etisk OK dvs. den giver stemme til dem der bliver påvirket af beslutningerne (fremtiden, verden og naturen) og som samtidig giver almindelige mennesker en stemme. (Modellen er borgertingsbaseret, med grupperinger som påtager sig at repræsentere dvs. tale og stemme på vegne af fremtiden, verden og naturen.) ○ En global model som har potentialet for at løse mange af de globale problemer (klimakrise, biodiversitetskrise, ulighed osv.) vi står overfor uden at skulle oprette en global regering med global magt. (Denne model er baseret på et netværk af fremtids-, verdens- og naturrepræsentanterne i de enkelte landes borgerting med videre forbindelse til FN.) Efter hvert trin er der spørgsmål og diskussion enten på klassen og/eller i grupper.	F. Borgerting
15 min	Afsluttende snak om fremtidens demokrati eller andet som eleverne rejser.	

”Materialer”:

På LDNs hjemmeside vil der være en side med ”Fremtidens Demokrati” som præsenterer nogle af ideerne og undervisningsmaterialerne. Desuden vil der være links til relevant litteratur for undervisere.

Nedenfor seks mulighederne for at uddybe og udbygge forløbet.

Forløb for emnerne er kun skitseret. I tabellen ovenfor angiver kolonnen til højre hvor nedenstående emner eventuelt passer ind. Hvis de skal med skal de integreres i et forløb.

Emnerne kan også godt bruges løsrevet fra ovenstående forløb, men som en del af et andet demokratiforløb.

Emnerne er mest relevante for gymnasiet og lignende uddannelsesinstitutioner

A. Et samfundshistorisk perspektiv på demokratiformer

Dette emne dækker hvad den økonomiske, politiske og kulturelle situation var omkring 1848, hvor grundloven blev udviklet og hvorfor det – situationen taget i betragtning - var logisk med den demokratiform som grundlovsfædrene nåede frem til. Linjerne kan så føres videre frem gennem national industrialisering, urbanisering, modernisering, global befolkningsvækst, Den Store Acceleration efter Anden Verdenskrig, dannelsen af EU, dyb økonomisk globalisering/integration og frem til i dag hvor følgevirkningerne af nogle af disse processer viser sig i form af globale klimaforandringer, globalt biodiversitetstab, afmægtige nationalstater, udsigt til store flygtningestrømme osv. Udfordringer som de traditionelle nationale, repræsentative demokratier med kort tidshorisont, menneskefokuseringen osv. ikke kan håndtere.

Metode:

Forløbet vil være bygget op omkring en fysisk tidslinje (1700-2100) i form af et reb med knudepunkter. Der kan være nogen interaktion omkring at repetere de historiske begivenheder og perioder, men de store historiske linjer og deres demokratiske relevans trækkes op af os. Undervejs bliver der gjort ophold så der tid til spørgsmål og diskussioner

Forudsætninger:

For at kunne gøre ovenstående forudsætter det at eleverne allerede har lidt styr på de sidste godt 150 års historie. Modulet ser denne historiske udvikling i lyset af de traditionelle nationalstatsdemokratiers relevans i forhold til de voksende udfordringer.

B. Et idehistorisk perspektiv på demokratiformer

Dette emne dækker hvorledes den vestlige kulturs tankegange har ændret sig og hvorledes disse ændringer har ført til at flere og flere er blevet inkluderet i demokratiet. Hvor demokratiet oprindeligt var for en nations formuende hvide mænd, udvikler det sig (dog ikke uden kamp) til at inkludere slaver, tyende/arbejdere, fattige, kvinder, yngre generationer, gennem aftaler hensynet til mennesker udenfor nationalstaten og videre til nyere grundlove som giver rettigheder til naturen og særlige arter og hvor der kan føres succesrige retssager på vegne af naturområder og dyr. Denne proces peger frem mod et demokrati som inkluderer naturens, andre nationaliteters og fremtidens stemme i de demokratiske processer. Denne udvikling af demokratiet reflekterer blot en generel tendens til en bredere og bredere forståelse af verden og et stadig større "vi". Tankerne om dyb økologi, økocentrisme, "bæredygtig" udvikling (Brundtland Rapporten, Rio topmødet osv.), verdensborgertankegangen osv. inddrages til at illustrere denne udvikling.

Metode:

Forløbet vil være bygget op over en fysisk spiral (et reb lagt i spiral) som illustrere hvorledes vi langsomt men sikkert inkluderer flere og flere som værdige medlemmer i vores beslutninger og hvor skridtet med at give naturen, andre nationaliteter og fremtiden en stemme i de demokratiske beslutningsprocesser fremstår som naturligt i en progressiv udvikling. Dette uddybes med ideen om en "empatisk evolution" (Jeremy Rifkin) hvor det enkelte menneskes samhørighed og empati med flere og flere mennesker og livsformer/Livet på Jorden udvides og uddybes over tid. Vandringerne gennem spiralen forestår LDNs ressourceperson hvorefter der er diskussion af ønskeligheden af og muligheden for at inkludere f.eks. naturen i demokratiet.

Forudsætninger:

Der kræves ingen faglige forudsætninger, men der kræves en sinde tssmidighed for at kunne rumme andre tankegange end ens egen samtids tankegang og „sunde fornuft“.

Bemærk at emnerne A. og B. passer godt sammen.

C. Overstatslige og ikke-statslige tiltag for at påvirke nationalstatens snæversyn

Det har længe været klart at nationalstaterne og således også de nationale demokratier har deres begrænsninger i forhold til f.eks. af forhindre krig. Det var baggrunden for f.eks. Fredsfobundet. Efter Anden Verdenskrig (og krisen i 30'erne) blev det klart at de var nødvendig med langt mere international

regulering og orden og det resulterede i et helt system af organisationer mange under FN. Sidenhen er antallet af overstatslige organisationer vokset voldsomt og stater har bundet sig til utallige aftaler og ordninger. Samtidig er der vokset en mængde ikke-statslige organisationer frem som arbejder nationalt og internationalt på at fremme lighed, afskaffe fattigdom, beskytte miljøet osv. Dette gør de ofte ved at lobby nationalstaterne. Både det overstatslige og det ikke-statslige niveau har opnået meget i forhold til at gøre noget ved hensynet til fremtiden, afskaffelse af fattigdom og beskyttelse af miljøet. I midlertid er det globale problemer samtidig vokset i omfang og der er tydeligt i f.eks. klimaforhandlingerne at politikerne fra de enkelte nationalstater har svært ved at gå med til aftaler som måske kan forringe deres chance for genvalg i deres eget land. Spørgsmålet er om en kombination af internationale organisation, internationale aftaler og internationalt arbejde fra de ikke-statslige organisationer for at påvirke såvel regeringer som befolkningerne er nok til at løse udfordringer i forhold til fattigdom, klima, biodiversitet og hensynet til fremtidige generationer. Måske skal der mere til. Måske skal selve dynamikken i de nationale parlamenter ændres således af fremtiden, naturen og verdens befolkninger er inkluderet i beslutningsprocesserne.

Metode:

1. Brainstorming på "hvem gør noget for hensynet til verden fattige, naturen og fremtidige generationer" – med "gule sedler"
2. Organisering af de gule sedler i grupper såsom overstatslige, statslige og ikke-statslige aktører.
3. Diskussion af hvad de er lykkedes med og hvad de ikke har kunnet løfte
4. Diskussion af hvad vi tror vejen frem er i forhold til at inkludere alle dem der har noget på spil

Alternative kan metoden være primært forelæsning.

Forudsætninger:

Brainstormingen vi kun virke hvis eleverne kender noget til f.eks. WHO, UNDP, Greenpeace, Friends of Earth (NOAH), Mellemlfolkeligt Samvirke, Parisaftalen, Montrealprotokollen, Fridays for Future, Verdensnaturfonden (WWF), Den Grønne Studenterbevægelse, Extinction Rebellion etc.

D. Nyere tiltag for at inkludere fremtidige generationer i nationale beslutninger

Der har igennem lang tid været en del snak om "fremtidige generationer", men det har mest været noget der hørte hjemme i skåltaler. Der er imidlertid også begyndt at være mere praktiske tiltag for at styre parlamenterne væk fra deres traditionelle kortsyn. Et kortsyn som næsten er indbygget i system med valg hvert fjerde år.

Metode:

Problemet med det indbyggede kortsyn i såvel demokratierne, erhvervslivet og markedet ridses op. Og at fordi problemet er indbygget, ikke nok at alle *taler* om de fremtidige generationer, men at det kræver strukturelle ændringer i beslutningsprocesserne.

Herefter er der en gennemgang af de tiltag der allerede eksisterer tiltag herunder Finlands Fremtidskomite, Ungarns Fremtidsombudsmand, ungdomskvotaer i det Marokkanske parlament, den Israelske Komite for Fremtidige Generationer etc. og Danmarks Klimaborgering. Fremtidens repræsentation i grundlove og i retssystemet berøres også. Dette efterfølges af diskussion.

Emnet kan eventuelt organiseres som gruppearbejde hvor hver gruppe får et tiltag de skal studere og fremlægge. Det forudsætter imidlertid at der findes/udarbejdes passende tekster. Der foreligger pt. Ikke noget overblik på dansk (mig bekendt).

Forudsætninger:

Det forudsætter en god forståelse af samfund, demokrati osv.

E. Hvorfor ikke en Verdensregering?

I og med at mange af de problemer vi står overfor er globale, så er det eneste logiske at oprette en Verdensregering med almindelig valgret for alle verdens borgere. Den vil kunne indføre global ligeløn, nedlægge de nationale hære og dermed afskaffe krige, sikre beskatning af de rige, sikre miljøet globalt osv.

Men måske er det ikke en god ide. Måske vil global magt betyde global magtkorruption, måske vil ingen gide stemme når der skal 10 millioner stemmer til et mandat, måske ...

Metode:

Pro et contra ridses op mundtligt sammen med eksempler på forslag til global regeringsstruktur og eleverne går i grupper med et pro et contra papir med nogle spørgsmål som de skal diskutere. Der konkluderes med en fælles diskussion.

Forudsætninger:

Det er nødvendigt at man i et vist omfang kender til de svagheder der opstår i store demokratier herunder "magt korrumpere, manglende valgdeltagelse osv. Desuden skal man kunne tænke globalt.

F. Borgerting

Dette emne er med fordi det præsenterede forslag til et bedre demokrati bygger på Borgertingsideen. Hvad er baggrunden for introduktion af borgerting, som en ny form for repræsentativt demokrati, hvad er strukturerne/processerne (herunder Fiskin's Deliberative Polling) og hvad er erfaringerne rundt om i verden og i Danmark?

Metode:

LDN ressourcepersonen introducerer baggrunden, strukturerne og erfaringerne. Mht. til danske erfaringer kan eleverne læse og diskutere artikler om deltagernes erfaringer med Klimaborgertinget. Eventuel kan Ungeklimrådets erfaringer inddrages via samtaler med de unge der deltog.

Forudsætninger:

Det forudsætter en god forståelse af samfund, demokrati osv. Det kræver en vis evne til at sidde stille og lytte, læse og diskutere en avisartikel eller interviewe en borgertingsdeltager.

Kontakt:

**LEVENDE
DEMOKRATI
NÆSTVED**

Jakob Jespersen, Sorøvej 495, 4700 Næstved.

E-mail: langevraa@yahoo.com.

Mobil: 4255 1080

For oplysninger om Levende Demokrati Næstved se: www.levendedemokrati.dk